

slapphet, svimmelhet, kløe og magesmerter; eller mer uvanlige tilstander som vedvarende feber, eksessiv tørste/svette, gynekomasti eller hemospermi? Boken analyserer over 100 symptomer og tilstander og tematiserer dem i relasjon til kroppsdeler og organer. Til hvert symptom knyttes det mer eller mindre sannsynlige differensialdiagnoser samt forslag om initial utredning og oppfølging.

Boken foreligger i paperback-utgave og i et hendig format. Temaene er punktvis presentert med kortfattede og instruktive tabeller og algoritmer, og boken er forholdsvis lett å navigere i. Et medisinsk stikkordregister bakerst gjør det bokstavelig talt mulig å begynne i motsatt ende – først søke på diagnose og så finne frem til relevante symptomer og utredningstips.

På den annen side er en rekke problemstillinger nokså overflattisk behandlet, og et tilbakevendende irritasjonsmoment er overforbruket av forkortelser. De er riktignok listet opp i et eget register foran i boken, men det er brysomt stadig å måtte bla tilbake. Videre savnes illustrasjoner og bilder; av ukjent grunn er de totalt fraværende. Nok en forbedring vil det være å benytte fargekoder for å markere ulike avsnitt og kapitler. Det blir noe ensidig med rødfarge i samtlige tittlelementer og kulepunkter.

Når dette er sagt, er helhetsvurderingen likevel at denne håndboken er nyttig, spesielt for ferske leger som søker diagnostisk orden i det som iblant kan fortone seg som et klinisk kaos. Medisinstudenter som skal opp til eksamen i allmennmedisin, indremedisin eller kirurgi, kan bruke den som et oppslagskompendium for å finne ut hva man egentlig har lært. Erfarne og oppdaterte allmennpraktikere vil også ha glede av boken, men noen vil nok synes at den er vel stikkordmessig i form og innhold.

Tom Sundar

Medisinsk fagavdeling
Lægeforeningen

Konsentrert håndbok i hjertesykdommer

Joel H. Heger, James T. Niemann,
J. Michael Criley, red

Cardiology

5. utg. 297 s, tab, ill. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2004. Pris USD 18
ISBN 0-7817-4498-9

Denne enkelt utstyrte håndboken i hjertesykdommer retter seg mot yngre leger, særlig i vaksammenheng. Boken er betydelig revidert i forhold til forrige utgave fra 1998. Selv om den er kompakt, presenteres patofysiologisk bakgrunn for sykdommene. Det fokuseres på diagnostikk og behand-

ling, basert på retningslinjene til American Heart Association og American College of Cardiology. De beskjedne ytre dimensjoner gjør at boken egner seg for frakkelommen, og innbindingen er tilpasset dette. Teksten er tett, men godt leselig. Illustrasjonene er gode, selv om farger mangler.

EKG- og arytmi kapitlene kommer først og er godt forklart. Belastningstester er grundig diskutert, med hovedvekt på tredemølletesting, men tolkingsdelen er allmenngyldig. Ekkokardiografi, nukleærmedisin og hjertekateterisering er også oversiktlig presentert, fra rekvirentens synsvinkel.

Akutte koronarsyndromer er et viktig tema der holdbarhetstiden for «sannheten» er svært kort. Forfatterne presenterer likevel diagnostikk og behandling godt i tråd med dagens norske oppfatning.

Behandlingen av akutt infarkt gir en nøktern gjennomgang av trombolyse, perkutan koronar intervensjon og aktuelle kombinasjoner av disse. Diskusjonen gjenspeiler den internasjonale debatten de siste årene. De viktigste studiene nevnes, om enn i stikkords form.

Hjertesvikt er viktig og drøftes tilsvarende grundig. Behandlingsalgoritmene er greie, og selv medikamenter som bare finnes i Europa, drøftes.

Kapitlet om klaffefeil er ryddig og setter de ulike tilstandene i sammenheng med fysiologiske endringer. Medfødte hjertefeil er presentert med tilhørende embryologiske forklaringer og hemodynamiske konsekvenser, mens perkutan behandling bare så vidt nevnes.

Kapitlene om kardiomyopati, perikardsykdommer og plutselig død er korte og med moderne inndeling. Temporær pacemakerbehandling reserveres for en svært begrenset indikasjonstilling, i tråd med dagens oppfatning. Permanent pacemakerbehandling gis en bredere presentasjon som grunnlag for å henvise pasientene til behandling og forstå resultatet. Moderne hjertekirurgi beskrives over fire sider og er ikke helt utfyllende.

Oversikten over medikamentell behandling er bedre, selv om den refererer til amerikanske tradisjoner. Boken har gode og godt oppdaterte referanselister og en grei indeks. De fleste referansene er til amerikanske tidsskrifter, selv om studiene som omtales kan være europeiske.

Boken gir mye for pengene og egner seg til å ha nær tilgjengelig for turnuskandidat eller assistentlege i indremedisin. Som lærebok er den for snau.

Den frisker opp stoff som man kan noe om fra før. I biblioteket bør bøkene være større, selv om de da ofte er dårligere oppdatert.

Reidar Bjørnerheim

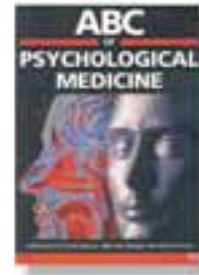
Hjertemedisinsk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Mellom psyke og soma

Richard Mayou, Michael Sharpe, Alan Carson,
red

ABC of psychological medicine

57 s, tab, ill. London: BMJ Publishing Group.
Pris USD 28
ISBN 0-7279-1556-8

«Da må det være noe psykisk» høres hyppig i helsevesenet og dessverre også ofte i legers samtaler med pasienter. Presisjonsnivået i denne type uttalelser er uhyre lavt, men likevel synes et slikt munnhell å frita oss fra det

selsvakte spørsmålet: Hvilke psykologiske forhold er av betydning for den enkelte pasient vi står overfor?

«Psykologisk medisin» er et engelsk begrep, og vi har ikke noe norsk synonym. Fagområdet dekker de psykologiske aspektene ved medisinsk undersøkelse og behandling både i praksis og forskning. Fagområdet er forankret både i CL-psykiatri og helsepsykologi. Fagområdet favner de «medisinsk uforklarte tilstandene» som kronisk tretthetssyndrom, psykiatriske lidelser hos somatisk syke og funksjonelle lidelser med symptomer fra ett eller flere organsystemer. Derfor er «psykologisk medisin» av relevans for de fleste leger i klinisk arbeid på sykehus eller i primærhelsetjenesten.

Om dette store feltet har tre tungvektene samlet bidrag fra 27 medforfattere og organisert stoffet i 14 kapitler. Innholdslisten dekker både intervju/kommunikasjon, organisering og omtale av hyppig forekommende tilstander. Presentasjonsformen virker gjennomarbeidet og tydelig, med bruk av mange tekstbokser og figurer. Dette gjør boken svært tilgjengelig og ikke minst lettlest. Redaktørene påstår at stoffet er kunnskapsbasert; det er vel pretensiosøst når det er så få sider. Utvalget av temaer synes å være pragmatisk tilpasset forskningsfronten og den kliniske hverdagen.

For denne leseren er dette en bok som kan anbefales brukt både i grunn- og etterutdanning. Noen lærebok er den ikke, men som en lettlest og anvendelig «kokebok» bør den være av interesse for mange. Det kuttet en del hjørner og således har boken likhetstrekk med Jamie Olivers fast-food. Derfor kan boken kanskje synes for enkel for dem som foretrekker en mer ordrik og detaljert fremstilling.

Jon Håvard Loge

Institutt for medisinske atferdsfag, Universitetet i Oslo / Kompetansesenteret for lindrende behandling, Ullevål universitetssykehus